

Skolemiljøplan – Begby skole

Innhold

Skolemiljøplan – Begby skole	0
Begby skoles målsetning	1
Trygt og godt skolemiljø	1
Inkluderende læringsmiljø	1
1. Den gode timen på Begby skole	2
1.1 Slik vil vi ha det	2
1.2 Planlegging og oppstart	2
1.3 Arbeidsøkt	2
1.4 Avslutning	3
2. Det gode friminutt på Begby skole	4
2.1 Slik vil vi ha det	4
2.2 Hva må ligge til rette	4
2.3 Felles regler	4
2.4 Hva gjør vi ute	4
3. Tiltak for å skape et inkluderende læringsmiljø	5
3.1 Elevaktiviteter på tvers av trinn	5
3.2 Miljøuker	5
3.3 Fadderordning	5
3.4 Inspeksjonsplan	5
3.5 Elevrådet	5
3.6 Skolens interne ressursteam	5
3.7 TL-programmet	5
3.8 FAU	5
3.9 Skole-hjem-samarbeid	6
3.10 Kontaktlærer	6
4. Rutiner for håndtering	6
4.1 Delplikt - Følge med	6
4.2 Delplikt - Gripe inn	7
4.3 Delplikt - Melde fra	7
4.4 Delplikt – Undersøke	8
4.5 Delplikt - Sette inn tiltak	8

Begby skoles målsetning

Mål: Alle på Begby skole skal ha et godt og trygt læringsmiljø og oppleve inkludering og mestring.

Visjon: Begby skole - Vi gjør hverandre gode

Trygt og godt skolemiljø

Elevens rett til et trygt og godt skolemiljø er beskrevet i Lov om grunnskolen og den videregående opplæringen §12. Det presiseres at skolemiljøet skal fremme helse, inkludering, trivsel og læring, og skolens plikter er beskrevet.

Begby skole bruker Fredrikstad kommune sin overordnede plan for helhet og sammenheng i arbeid med skolemiljøet som heter «Et trygt og godt skolemiljø i Fredrikstad kommune».

Denne finner man på Fredrikstad kommunes hjemmeside:

<https://www.fredrikstad.kommune.no/tjenester/politikk-og-demokrati/planer/alleplaner/plan-for-helhet-og-sammenheng-i-arbeid-med-skolemiljo/>

Inkluderende læringsmiljø

Begby skole jobber kontinuerlig for at alle elevene skal ha et trygt og godt læringsmiljø hvor de opplever inkludering og mestring jf §12-3. Føler elevene seg utrygge, kan det hemme læring. Trygge læringsmiljøer utvikles og opprettholdes av tydelige og omsorgsfulle voksne, i samarbeide med elevene.

Gode relasjoner og god kommunikasjon er viktig for alle. Vi snakker derfor respektfullt til hverandre, vi framsnakker hverandre og er bevisste på å skape et miljø med åpenhet, støtte og aksept for både elever og ansatte. Rullering på trinnet bidrar til å legge til rette for flere og gode relasjoner.

Elevene og de ansatte har sammen definert hva som kjennetegner den gode timen og det gode friminutt. Det forplikter alle ansatte i arbeidet for et godt skolemiljø.

Klasseledelse ved Begby skole innebærer at lærerne skaper et læringsmiljø som fremmer elevenes sosiale og faglige læring. God klasseledelse og strukturering av læringsaktivitetene er en forutsetning for at elevenes arbeidssituasjon skal bli forutsigbar og for at elever skal føle seg trygge og ivaretatt. Det er også avgjørende for å kunne bygge gode relasjoner og legge til rette for elevmedvirkning, og for gjennom dette kunne imøtekomme elevenes behov for tilhørighet og selvstendighet. Godt etablerte regler og rutiner vil også kunne tjene som modell for elevenes selvregulering av oppførsel og tilnærming til læringsarbeidet.

Et godt læringsmiljø kjennetegnes derfor av struktur, trygghet og toleranse for at vi er forskjellige. De voksnes holdninger og handlinger påvirker miljøet i stor grad. Den gode timen skal være en rettesnor for lærere på Begby skole, og skal hjelpe til med å sørge for struktur og trygghet ved å gi tilstrekkelig og nødvendig informasjon til elevene.

1. Den gode timen på Begby skole

1.1 Slik vil vi ha det

- Innmarsj skjer på en effektiv og rolig måte – vi sikrer at yttertøy og sko tas av i gangen
- Alle hjelpemidler er på plass før timen starter
- Lærere og andre voksne tilknyttet gruppa møter presist til timestart
- Vi skaper forutsigbarhet for elevene på hva som skal skje den skoledagen
- Alle voksne har avklarte roller og arbeidsoppgaver for læringsøkta
- Fravær føres etter at man har hilst på hverandre
- Vi formidler tydelige forventninger til arbeidsro og arbeidsinnsats på en positiv måte
- Vi ser på elevene som en ressurs inn i læringsarbeidet, medvirkning er en ledestjerne
- Alle arbeidsøkter begynner og slutter med henvisning til læringsmål og har et sterkt og vedvarende fokus på elevenes læringsarbeid, det er lærers ansvar å skape motivasjon for læring
- Ved aktivitetsskifte varsles det «at det nærmer seg»
- Teamet enes om en struktur og trivselsregler som alle jobber etter
- Lange økter brytes opp av aktivitet og med variasjon av metoder
- Gode rutiner for overgangssituasjoner – skifte mellom timer, lærer, rom osv
- Det ryddes og klargjøres for neste arbeidsøkt, gulvet feies og søppel fjernes ved skoleslutt
- Vi er til stede i garderoben til alle er ute og sørger for at det er ryddet og at vinduer er lukket og dører er låst
- Alle elever skal føle seg sett og føle mestring i løpet av en økt/dag

1.2 Planlegging og oppstart

- Jeg planlegger for læring, ikke tilfeldig aktivitet.
- Jeg varierer metoder.
- Jeg ser vurdering som en naturlig del av undervisningen.
- Jeg snakker med elevene om hvilke læringsmål vi skal arbeide mot. Elevene skal også, hvis det er mulig, komme med forslag til mål, metoder, kriterier og vurderingsformer.
- Jeg viser elevene hva som kjennetegner måloppnåelse, ved hjelp av eksempler og kriterier.
- Jeg forklarer for elevene hvorfor vi skal lære dette.
- Vi snakker sammen om hva elevene kan om dette fra før.
- Jeg snakker om og viser eksempler på hvordan elevene kan løse oppgaver eller utføre aktiviteter (modellerer) som kan hjelpe elevene med å nå målene.
- Jeg sikrer at alle elevene har forstått ved at elevene gjentar målene; elevene kan snakke med hverandre om målene eller skriver målene i sine egne bøker.
- Jeg bruker bevisst lærings-partner/grupper og styrer alltid hvilke elever som skal samarbeide.

1.3 Arbeidsøkt

- Jeg underviser i temaet (forelesning, modellering, høytlesning, klassesamtale osv).
- Jeg gir elevene tid til å reflektere når jeg stiller spørsmål og er bevisst på å bruke åpne spørsmål.

- Elevene arbeider selvstendig eller sammen med andre med oppgaver og aktiviteter for å lære og for å nå målene sine.
- Jeg veileder mens elevene arbeider. Jeg har små samtaler med elevene der jeg snakker med dem om målene, hvor langt de har kommet og hvordan de arbeider for å nå målene.
- Jeg jobber bevisst for at elevene skal bli så selvstendige som mulig.
- Jeg gir elevene beskrivende tilbakemeldinger som fokuserer på hva de kan gjøre for å forbedre seg.
- Jeg gir elevene mulighet til å vurdere seg selv opp mot kriterier som de selv har vært med på å definere.
- Jeg gir elevene mulighet til å snakke sammen om læring og gi tilbakemeldinger til hverandre.
- Jeg bruker varierte vurderingsmetoder til å få informasjon om elevenes kompetanse.
- Jeg bruker informasjon om elevenes kompetanse og ferdigheter til å tilpasse undervisningen.

1.4 Avslutning

Jeg bruker de siste fem minuttene til å oppsummere læringsøkta sammen med elevene; hva har vi lært, hva har vært vanskelig, hva må vi jobbe videre med og vi snakker om hva som er lekser hvis de har det.

- Leksene er å repetere/øve på det som elevene har arbeidet med på skolen.
- Jeg involverer foresatte utover halvårsvurderingen og samtalen som gis to ganger i året.

2. Det gode friminutt på Begby skole

Godt tilsyn i friminutt er et forebyggende tiltak for å få til et best mulig læringsmiljø. Ulike undersøkelser, peker på at en stor del av krenkelsene, elever kan oppleve i skolehverdagen, foregår på områder hvor voksne ikke er til stede. Begby skole legger derfor vekt på å ha en god kvalitet på inspeksjonen. Elevene trekker med seg hendelser fra friminuttet inn i timene. Et trygt og godt friminutt er således en sentral del av et godt læringsmiljø. Alle skolens elever er alle voksnes ansvar. Alle voksne som har inspeksjon har det samme ansvaret og den samme myndigheten til å gripe inn i situasjoner. Elever og ansatte ved Begby skole har i samarbeid utformet det gode friminutt på vår skole.

2.1 Slik vil vi ha det

Elevene:

- er alltid våre felles elever og vi møter alle på en positiv måte
- kommer tilbake til time med påfyll av positiv energi
- har noen å være sammen med og føler seg inkludert
- får et positivt avbrekk som stimulerer til lek og aktivitet

2.2 Hva må ligge til rette

- Et skolemiljø hvor inkludering og øving på sosiale ferdigheter jobbes med kontinuerlig
- Et skolemiljø hvor vi hele tiden jobber aktivt for å få gode relasjoner til elevene
- Felles regler som alle kjenner til og er lojale mot
- Utstyr for lek og aktivitet
- Organiserte aktivitet for barnetrinnet ved TL og aktiviteter i regi av trinnet
- Organiserte aktivitet for ungdomstrinnet i regi av trinnet

2.3 Felles regler

- Ballspill foregår der det er ballbaner, trinnene må enes om reglene
- Mobiler som brukes på skolens område inndras
- Pinnelek og lekeslåssing stoppes
- Snøballkasting er bare på snøballbinker
- 10.trinn skal forholde seg til trivsels- og ordensreglementet når det gjelder hva som tas med tilbake til skolen når de har handlet på butikken

2.4 Hva gjør vi ute

- Jeg har på gul vest og er ute til riktig tid
- Jeg er trygg på skolens regler og håndhever dem slik det er bestemt
- Jeg bruker tiden aktivt for å skape gode relasjoner til elevene
- Jeg er aktiv ute, sirkulerer på området og:
 - er tett på elevene slik at jeg ser hva som foregår
 - går inn og veileder der leken utarter eller det er konflikter, og veileder på en slik måte at elevene øves opp til å selv klare å håndtere uenigheter og konflikter
 - støtter og veileder elever som strever med å komme inn i leken
 - er med i leken for å få med elevene der det er nødvendig

3. Tiltak for å skape et inkluderende læringsmiljø

3.1 Elevaktiviteter på tvers av trinn

Aktivitetsdag - Balldag 5.-10.tr - Aldersblanda dag mellomtrinn og ungdomstrinn - Natursti - Tradisjonssamlinger jul og sommer.

3.2 Miljøuker

Hvert skoleår startes opp med to uker hvor miljø er i fokus. Det innebærer både arbeid med miljøvern/bærekraft og arbeid med trinnmiljø i form av regler for sikre et trygt, godt og inkluderende læringsmiljø og trivselsfremmende tiltak.

3.3 Fadderordning

På 7.trinn blir man faddere for 1.trinn. Fadderordning innbefatter fellesturer, lek og annet sosialt samvær. Fadderordning for nye elever på alle trinn.

3.4 Inspeksjonsplan

Skolen har en oversiktlig plan for inspeksjoner. Alle ansatte er kjent med planen og er innforstått med at man skal være aktiv blant elevene for både å se og håndtere situasjoner. De som er ute skal ha god oversikt, og kjenne til områder der elevene kan gjemme seg bort. I perioder kan det være aktuelt å sette inn ekstra personale i inspeksjon grunnet spesielle utfordringer. Vår praksis er å gripe raskt inn når det skjer noe som ikke er bra.

3.5 Elevrådet

Elevrådsmøter gjennomføres hver 4.-6. uke, to representanter for 5.-10.trinn og skolens Ungdomsrådsrepresentant. Det velges leder, nestleder og styremedlem. Alle kan ha med saker fra klasse/trinn-råd. Småskoletrinnet får både innkallinger og referat og har mulighet til å melde inn saker og uttale seg om saker via leder eller skolens elevrådskontakt. Skolens ledelse kan også be elevrådet ta opp saker. På møtene drøftes innkomne saker og eventuelt, og det skrives referat.

3.6 Skolens interne ressursteam

Skolens interne ressursteam består av sosiallærer, ITO-koordinator, rådgiver, helsesykepleier og ledelsen. Internt ressursteam er et lavterskeltilbud internt på skolen, primært for lærerne. Her drøftes saker som berører skole og SFO og det utarbeides tiltak.

3.7 TL-programmet

Trivselslederprogrammet er et program for aktivitet og inkludering. Trivselslederne er elever fra 4.-7.trinn som skal være med på å bidra til bedre samhold og et tryggere skolemiljø i friminuttene for barnetrinnet. Trivselslederne får egen opplæring og leder leker og aktiviteter der elever deltar på tvers av trinn.

3.8 FAU

FAU består av en foreldrerepresentant fra hvert trinn samt vara. Valg til FAU skjer på trinnenes foreldremøte på våren. FAU konstitueres med leder, sekretær og kasserer. Alle FAU-representanter og foreldrekontakter på trinn inviteres av FAU-leder og rektor til et felles oppstartsmøte i september, der rutiner og ansvarsfordeling/oppgaver gjennomgås. Foreldrekontakter og kontaktlærere på trinn samarbeider om plan/gjennomføring av foreldremøter samt sosiale aktiviteter for foreldre og elever utenom skoletid. FAU fordeler og administrerer noen felles skoleaktiviteter som 17.mai arrangement, julegrantenning og TV-aksjonen. Et godt skole-hjem samarbeid er avgjørende for det gode læringsmiljøet. FAU skal bidra inn i og styrke skolens arbeid for et trygt og godt læringsmiljø. FAU arrangerer ulike aktiviteter gjennom skoleåret, og bidrar særlig ved skolestart med flere klasseaktiviteter, skolearrangement og møteplasser der foreldre kan bli godt kjent.

Elevrådet og FAU har faste møtepunkter der de kan samarbeide om planlegging og gjennomføring av tiltak elevene ønsker for et trygt og godt skolemiljø.

Viser til FAU sine vedtekter som kan leses på Begby skoles hjemmeside.

3.9 Skole-hjem-samarbeid

Foreldre er viktige samarbeidspartnere når det skal etableres et godt psykososialt skolemiljø for elevene. Ved at foreldre og lærere gjensidig utveksler forventninger og støtter hverandre i arbeidet med å fremme elevenes faglige og psykososiale utvikling, får dette betydning for elevenes trivsel og læring.

3.10 Kontaktlærere

Kontaktlærere har primæransvar for å ivareta skole-hjem samarbeidet rundt den enkelte elev. Det ligger inne en fast halvårlig utviklingssamtale, i tillegg kommer nødvendige samarbeidsmøter etter behov/avtale. Foreldremøter gjennomføres to ganger i året på alle trinn. Det foreligger en plan for hvilke temaer som tas opp på foreldremøtene på de ulike trinn. Foreldrekompasset benyttes på alle trinn.

4. Rutiner for håndtering

Når en ansatt har mistanke om at en elev ikke har et trygt og godt læringsmiljø, eller en elev og/eller foresatt forteller om det, skal skolen innen fem dager starte opp arbeidet. Skolen inviterer foresatte til et møte. Skolen starter å undersøke saken og lager sammen med eleven og foresatte en aktivitetsplan. Det gjennomføres evalueringsmøter hvor tiltakene evalueres og eventuelt endres. Hyppigheten på evalueringsmøtene avtales i samarbeid med foresatte ut fra behov. Dette gjøres fram til eleven opplever å ha et godt og trygt læringsmiljø. Elever som er beskrevet at krenker andre, skal også ha tett oppfølging i samarbeid med elevens foresatte.

Skolen har rutiner for de ulike delpliktene i sitt kvalitetssystem:

4.1 Delplikt - Følge med

Begby skole jobber systematisk med å følge med på elevenes psykososiale læringsmiljø. Alle ansatte ved Begby skole har en plikt til å kontinuerlig følge med på elevenes psykososiale læringsmiljø.

Begby skole benytter kartleggingsverktøy fra både Læringsmiljøsenteret og Utdanningsdirektoratet i arbeidet med å følge med og avdekke.

4.1.1 Aktiviteter følge med

- Begby skole har en vakt- og tilsynsordning bestående av minimum 4 - 5 voksne som alltid er ute sammen med elevene. De voksne er fordelt på områder og skal være mobile, undersøkende og observere lek og atferd. Alle voksne har på gul vest når de er ute. Alle voksne plikter å gripe inn om man observerer atferd som kan være krenkende.
- Alle må ha et særskilt blikk på sårbare barn.
- Alle elever gjøres kjent med skolereglene for Begby skole ved oppstart av skoleåret, og elevene lager egne klasse/trinn-regler som omhandler hvordan vi skal være mot hverandre og hvordan alle kan bidra til å ta ansvar for at alle trives. Elevene skal inneha en forståelse av hva krenkelser og mobbing er, slik at de kan gjenkjenne det. De skal også være kjent med strategier for inkludering.
- Alle ansatte gjør seg kjent med både Fredrikstad kommune sin plan for «Et trygt og godt skolemiljø» og Begby skole sin Skolemiljøplan. Alle ansatte skal være kjent med ulike typer krenkelser slik at de kan gjenkjenne det når de skal følge med.

- 3.-10.trinn gjennomfører sosiogramundersøkelse for å kartlegge læringsmiljøet to ganger i løpet av skoleåret rett i forkant av utviklingssamtalene. Dette gjøres ved bruk av Klassesetrvsel.
- 5.-10.trinn gjennomfører den nasjonale Elevundersøkelsen.
- Ved behov benyttes Innblikk som kartleggingsverktøy.
- Alle elever har to ganger i året elevsamtale med lærer hvor lærer alltid undersøker elevens egen opplevelse av trivsel på skolen.
- To ganger i året gjennomføres utviklingssamtaler med foresatte hvor trivsel og læringsmiljø er fast tema.
- Ved rulling av grupper utarbeides det sosiogram for å avdekke sårbare elever.
- Trivsel tas opp jevnlig i klassemøter.
- Alle ansatte ved Begby skole observerer elevenes trivsel og lek når de er sammen med elevene.
- Resultater av undersøkelser og observasjon knyttet til elevenes trivsel diskuteres og analyseres på trinnmøter jevnlig.
- Alle rutinebeskrivelser og plikter knyttet til § 12 gjennomgås med personalet årlig som en del av skolens interne kontroll system.

4.2 Delplikt - Gripe inn

Alle som arbeider ved skolen har en plikt til å gripe inn hvis de overhører krenkelser eller observerer mer indirekte krenkelser som utestengning, ekskludering og baksnakking.

Gripe inn vil si å stoppe uønsket hendelse der og da.

4.2.1 Aktiviteter gripe inn

- Alle ansatte plikter å gripe inn i situasjoner som oppleves som krenkende.
- Ledelsen plikter å sørge for at alle ansatte er informert om plikten til å gripe inn.
- Alle som har tilsyn skal være aktive i miljøet, bevegelige og undrende til elevenes aktivitet og samhandling.
- Ved alvorlig inngripen, skal kontaktlærer og ledelsen varsles straks. Eleven skal informeres om at det blir gjort.
- Bruk av fysisk makt skal kun benyttes når det oppleves at reglene for nødrett og nødverge er tilstede (Straffeloven §§17 og 18). Fysisk makt skal kun benyttes i ekstraordinære tilfeller der det handler om å forsvare liv og helse. Det skal i etterkant skrives tjenestekvalitets-avvik når fysisk makt benyttes.

4.3 Delplikt - Melde fra

Ved Begby skole har vi lav terskel for hva som skaper mistanke.

Mistanke kan være basert på:

- Observasjoner
- Undersøkelser
- Informasjon fra andre elever eller foresatte
- Aktivitet på sosiale medier
- Elevenes egen utrykte trivsel

4.3.1 Aktiviteter melde fra

- Alle ansatte ved Begby skole plikter å varsle muntlig til rektor/skolens ledelse ved mistanke om at en elevs psykososiale læringsmiljø ikke oppleves som trygt og godt. Eleven skal informeres om at det blir gjort.
- I saker der det mistenkes at ansatte krenker elever skal rektor straks varsles muntlig eller skriftlig og rektor plikter å varsle skoleeier. Eleven skal informeres om at det blir gjort.
- I saker der det mistenkes at ansatte i ledelsen krenker elever skal den ansatte skriftlig varsle skoleeier umiddelbart. Eleven skal informeres om at det blir gjort.

4.4 Delplikt – Undersøke

Alle ansatte ved Begby skole plikter å undersøke elevenes psykososiale læringsmiljø ytterligere ved mistanke om at noen ikke opplever det som trygt og godt.

Ved Begby skole har vi lav terskel for å igangsette undersøkelser.

4.4.1 Aktiviteter undersøke

- Undersøke systematisk i henhold til rutine for å følge med.
- Ved mistanke om at elever blir krenket av voksne gjelder skjerpede krav til undersøkelser, og i henhold til kommunal rutine er det skoleeier som gjennomfører undersøkelsene.

4.5 Delplikt - Sette inn tiltak

Ved Begby skole setter vi inn tiltak for alle elever som opplever at skolemiljøet ikke er trygt og godt, uansett årsak. Alle ansatte plikter å høre elevens stemme.

4.5.1 Aktiviteter sette inn tiltak

- Tiltak som igangsettes skal alltid vurderes opp mot hva som er til elevens beste.
- Tiltak bestemmes i samarbeid med elev og foresatte.
- Tiltakene skal jevnlig evalueres sammen med eleven og foresatte.
- Alle ansatte plikter å følge opp avtalte tiltak i henhold til aktivitetsplan.
- Ved Begby skole endrer vi tiltak, eller legger til tiltak, dersom dette er nødvendig.
- Skolen benytter kommunal mal for utarbeidelse av aktivitetsplan som skal inneholde tiltak på individ-, gruppe- og systemnivå.